

1

*„Lidem,“ praví Xenofon,
„dali bohové schopnost slovy poučovati
lidi ostatní, aby věděli, co jest jim činiti.
Koně nemůžeme poučovati slovy.“*

Pred odbočením na hlavnú cestu autobus na okamih zastal, aby dal prednosť v jazde. „Mala som také kamenné snívanky.“ Pri všetkej triezvosti, pri všetkom cynizme predsa len predpokladáme, že život má logickú stavbu, niečo ako schody alebo, naopak, akési oku lahodiace zaguľatenie. Chod' na vysokú, Ofélia!

Vetu možno spraviť o čomkoľvek – o autobuse, o živote alebo hoci aj o Vrábľoch. O Vrábľoch možno napríklad povedať: (142 m, 4 200 obyv.) mesto. Pošta, ČSD, ČSAD. Nálezy z ml. doby kamennej a st. bronzovej; sídlisko v dobe rímsko-barbarskej. Obec sa spomína r. 1265. V r. 1294 už bola trhovým miestom; v tureckých vojnách v 16. stor. spustošená; v 17. stor. rozvoj remesiel; bývala tu jedna z najst. poštových staníc. A tak ďalej až po: Ubytovanie: tur. ubytovňa „Žitavan“, kat. B, Hlavná ul. 6, tel. 22-37... Nie sú to bohvieaké vety, ale stačia.

Raz sa ma v Londýne jedno dievča, ktoré ma bližšie nepoznalo a z toho, že sa stýkam so samými star-

šími mužmi, azda usúdilo, že mám problémy so sexuálnou orientáciou – na Západe je táto postfreudovská ľudová psychoanalýza veľmi rozšírená... Vetu možno spraviť o čomkoľvek, ťažké je iba spraviť jednoduchú vetu o sebe.

Tak znova. Raz sa ma jedno dievča, istá Beverley... Na čo si človek po toľkých rokoch ešte nespomenie! Beverley nebola pekná, pod svätožiarou plavých vlasov mala spuchnutú, oduťú tvár sedliacky v deviatom mesiaci; nebola pekná, ale sálala. Tá dychtivosť, to vnútorné teplo... Čo s vnútrom, keď vieme, že od určitej hĺbky je každý človek iba našou vlastnou konštrukciou? Azda preto sa tak lačne prisávame na povrchové, preto na ňom s takou úľavou lipneme, že tam sú všetci svojí, iní. Beverley trápilo, že jej černošskí študenti z New Orleansu odmietajú čítať Shakespeara, lebo nebol černoš; nemá im vraj, so svojou celkom odlišnou skúsenosťou, čo povedať. Pre nich je najväčším dramatikom LeRoi Jones. Zasmial som sa: LeRoi Jones je síce černoš, ale zato zase nie je Shakespeare. Keď si už vybrať z dvoch kompromisov, neviem, či by som sa rozhodol pre ten ich. Chápal som smiešnosť ich počínania, no zároveň som sa s nimi plne stotožňoval. Sú na dobrej ceste, hoci, pravdaže, iba na samom začiatku, a na konci ich možno čaká trpké prekvapenie. Ani ja nečítam Shakespeara, nebol totiž ja. Vtedy večer, na rozlúčkovom posedení, vypila Beverley trochu viac ginu, vyšla na balkón a ja som sa zľakol, či jej neprišlo zle, tak som sa pobral za ňou, zmrákalo sa a oproti v parku, obrátený chrbtom, po turecky sedel na piedestáli bronzový Gándhí...

Znova, naposledy: Raz sa ma jedno dievča spýtalo: „Miluješ svoju matku?“ V angličtine už sloveso milovať zľudovelo, možno tam milovať pizzu, rock and roll i Becketta, a našinec si ešte zachováva istý ostych... ale napokon nie iba preto, myslel som to naozaj, lebo veď ak vôbec odpovedať na takú dojímavú prostoduchú otázku, tak iba úprimne... myslel som to naozaj, keď som jej povedal: „Neviem, ešte som pre ňu nič neurobil. Ešte odo mňa nič ozajstné nepotrebovala, tak ako som si to mal overiť?“